

Javnstöða er partur av demokratiska hugtakinum

Á 1. mai dags haldinum í Fuglafirði flutti Inger Hansen fram hesa røðu:

Eg eri biðin um at siga nokur orð um kvinnurnar.

I dag, 1. mai, er altjóða arbeiðaradagur. Hann hevur verið hildin síðan 1889, altso í skjótt 100 ár. Nógv er vunnið hesi árin, i hvussu er í okkara parti av heiminum. Og tað er á næstan øllum økjum: vit hava fingið størri vælferð, betri bústaðir, betri útbúgving, útbýgt heilsuverkið o.s.fr. Og arbeið verður framvegis við øllum hesum, so eisini børnini hjá arbeiðarunum kunnu liva eitt líkinda liv og fáa útbúgving og arbeiði.

Alla tíðina er neyðugt at arbeiða fyrri at vinna og verja frælsi, javnað og broðralag.

Hugtakið um frælsi og javna varð fyrstu ferð sett fram í Amerika fyrri 200 árum síðan, seinni í Fraklandi — og so í Sameindu tjóðum í 1948. Í tilvikum mannrættindavirlysingum stendur, at øll meniskju er skapt líka, og at øll uttan mun til rasu, kyn, mál o.s.fr. skulu hava somu rættindi.

Treytin fyrri at eitt samfelag kann menna seg rætta vegin er javnstöða, t.v.s. at eingin hevur

møguleika fyrri at eyðræna, liva av ella kúga síni medmenniskju. Javni og frælsi eru tveir partar av demokratiska hugtakinum.

Men hvussu so við kvinnunum? Hvussu stendur til við teirra frælsi og javnrættindum? Her vantar nógv í enn!

Kvinnurørslan byrjaði í seinastu öld í USA og Englandi samstundis sum at kvinnurnar fóru út á verksmiðjurnar at arbeiða. Tær fingi nógv lægri løn enn menninir, og tað fáa tær framvegis nógva staðni. Tað er ar-

beiðsbýtið millum menn og kvinnur, ið varðveitir lønarmunin millum kynini. Næstan altíð fáa kvinnurnar tey ringastu arbeiðini. Hvussu nógvar kvinnur eru t.d. stjórar á flakavirkjum? Á skrivstovum og í bankum? Eingin ella næstan eingin.

I hesi öldini hava kvinnurnar fingið somu rættindi sum menninir, t.d. atkvøðurættin, men hvussu er í veruleikanum við hesi javnstöðu?

T.d. kvinnur í Løgtinginum. Har er ein kvinna av 32. Og í bygda- og býráðunum: Fyri fimm árum síðan vóru har seks kvinnur av tilsamans 273! Við seinasta val hendi ein litil broyting til tað betra, men tað eru enn flokkar, eisini arbeiðaraflokkar, sum ikki stilla eina einastu kvinnu á listan. Tað má gerast okkurt við?

Tað er eisini eitt annað, ógvuliga týðandi mál, sum enn ikki er loyst her í bygðini. Tað skriar Alexander Kristiansen so leiðis um í eini ryking:

flakakonur
í hvítum kitlum
stórum stívlum gulum
svintum

ið dag út og dag inn
standa lið um lið
og skera uggar pilka
pakka tosk
hýsu upsa
sum hata uggar
líka so nógv sum tær

ræðast formannin
sum leingjast
eftir hvíld og eini sigarett
og hugsa um børnini
um tey klára seg
einsamøll

Ja, børnini. Tað er neyðugt, at børnini verða ansað undir trygghum umstöðum, meðan mamman er til arbeiðis. Hon rindar so nógvan skatt, at samfelagið noyðist at vera við til at loysa henda spurningin. Latíð okkum kvinnur standa saman um hetta!

Nú fáa tær flestu genturnar 10 ára skúlagongd ella meira, og nógvar vilja eisini fegin hava útbúgving. Tað kostar so nógv at liva nú, at maður og kona noyðast í felag at vinna pengar, og tað hava tey ungu eisini gjørt sær greitt.

Vit eiga at minnast til, at samanhalð og semja styrkir. Kvinnurnar mugu styðja hvørja aðra í stríðnum fyrri líkarætti, og upplýsing og útbúgving skulu til. Vit eiga at leggja okkum eftir at læra genturnar, at tær eru líka klókar, líka dugnaligar, líka nógv verdar sum dreingirnir. Ja, tær skulu uppalast til at lita á seg sjálvar sum javnbjóðis felagar í heiminum, á arbeiðsplássunum og í samfelagnum sum heild.

Til seinast fari eg at nevna — henda frálíka várdagin — ein føroyskan

sang, ið eitur: «Um várið sólin vermir blómur vakrar». A sama hátt vermir kvinnan børnini og familjuna í heiminum. Hon er tann, sum fyrst og fremst spreidd ljós og hugna, og tað er í heiminum, hennara hjarta er, uttan mun til hvar hon arbeiðir.

«Hon er ein tænarí millum manna
imillum fuglar og neyt og børn —
hon tænarí øllum og kann ei annað
— og bjargar lívu í síni ódn.»

Við hesum orðum eftir Christian Matras fari eg at ynskja kvinnunum góða eydna framvirk.

Inger Hansen
í Fuglafirði

FØROYSKUR VIDUR TIL FØROYSK HÚS

Tann Føroyski víðurin
hevur hesar frá-
merkingar:

SA + FR
SA + FR

Føroyingar part í hetlendskum meti

— Hetland væl fyrri at taka móti ferðafólki. Í fjør var inn-
tøkan av ferðafólki 4 mill. £, ella umleið 57 mill. kr.

Innanlands er ferðasambandið gott. Vegur er út á næstan hvønn tanga og millum oyggjarnar sigla ferjurnar, sum Tórshavnar Skipasmíðja bygd

Tað vóru fleiri, sum ivaðust í, um tað var rætt hjá Smyril Line at lata Norðu sigla til Lerwick í Hetlandi og ikki til Scrab-

ster í Skotlandi, hagar Smyril sigldi.

Men øðrum dæmði væl hesa broyting og eina størst var kanska gleðin á

skrivstovuni hjá Shetland Tourist Organisation í miðbýnum í Lerwick.

— Vit høvdu umleið 30.000 ferðafólk her í fjør

og av teimum átti Norðu minst 2.500, sigur ferðamannastjórin í Hetlandi, Maurice S. Mullay. Hann sigur, at í ár fer ferðafólkatalið at sláa øll met. Hetta tal er meira enn tvífaldað seinastu tiggju árin. Í 1976 komu 15.000 ferðafólk til Hetlands.

Stívliga 23.000 fólk búgva í Hetlandi, so i mun til fólkatalið koma eitt sindur færri ferðafólk til Hetlands enn til Føroya. Hinvegin er Hetland nógv betur fyrireikað til at taka imóti ferðafólki.

1.500 sengur

Landið hevur nógv hotell, gistingarhús, vallaraheim, summerhús og bed and breakfasts. Maurice S. Mullay sigur, at tey kunna hýsa 1.500 fólkum hvørja nátt.

Afturat eru so tjaldingarstöð fyrri tey, sum heldur vilja búgva í tjaldi ella húsvogni.

Og tí, sum ferðast í Hetlandi, nýtist ikki at leiðast. Tilboðini eru nógv.

Við at blaða í teimum nógvu litfægru bóklingunum hjá Shetland Tourist Organisation gerst ein skjótt greiður yvir, at á hesum økinum eru het-

lendingar komnir longu enn vit.

Men talan er ikki um nakra beinleiðis kapping við føroyskan ferðafólkaídnad. Maurice S. Mullay sigur, at sjálvandi er arbeiði hansara fyrst og fremst at selja Hetland. Men Føroyar eru eisini í huga hansara. Og enn einaferð visir hann á tei stóru møguleikar, Norðu hevdði við sær. Nú kunna fólk ferðast úr Norðu og hinum skandinávisku londunum og steðga á í Hetlandi á veg til Føroya og Islands. Landið er vordíð ein miðdepil við góðum ferðasambandi í triggjar ættir. Bæði flog- og ferjusamband er við Skotland og Orknoyggjarnar.

Ferjusambandið millum Kirkwall og Scalloway er nýtt, tað byrjaði í ár. Ferjan, MV Syllingar, tekur 300 ferðafólk, merbert 14 bílar.

hd

